ELOISA

Etelä-Savon hyvinvointialue

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma

2027–2029

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Sisällysluettelo

Johdanto 2
1 Koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmat 3
2 Opiskeluhuoltopalvelujen alueellisen toteutumisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet 3
3 Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi 5
3.1 Opiskeluhuollon järjestäminen ja yhdyspinnat 5
3.2 Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä 6
3.3 Koulutuksen järjestäjien opiskeluhuollon ohjausryhmät 6
3.4 Oppilaitoskohtaiset opiskeluhuoltoryhmät 6
3.5 Yhteisöllinen opiskeluhuolto 7
3.6 Terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus 9
3.7 Yhteistyö nivelvaiheissa – esi- ja perusopetus, toinen aste 9
3.8 Yksilökohtainen opiskeluhuolto 10
3.8.1 Kouluterveydenhuollon yksilökohtaiset tehtävät 11
3.8.2 Opiskeluterveydenhuollon yksilökohtaiset tehtävät 11
3.8.3 Kuraattorin ja psykologin palvelut 11
3.8.4 Opiskeluhuoltopalveluiden rooli pedagogisessa tuessa 12
3.8.5 Opiskeluhuoltopalveluiden rooli muissa tilanteissa 12
3.9 Opiskeluhuoltopalveluiden rooli oppimisen tuessa 12
4 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista 13
4.1 Opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstömitoitukset 14
4.2 Oppimisen ja opiskelun tuen uudistukset 14
5 Toimintaohjelma lasten ja nuorten suun terveydenhuollossa 15
6 Opiskeluhuoltopalveluiden toimitilat 16
7 Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen, seuranta ja arviointi 16
7.1 Alueellisen yhteistyöryhmän kokoukset 17
7.2 Suunnitelman seuranta ja arviointi 18

Johdanto

Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhuoltopalvelujen järjestämiseksi. Tavoitteena on, että koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen yhteistyö on mahdollisimman sujuvaa, jotta opiskelijat saavat yhdenvertaiset ja tasalaatuiset palvelut tarpeidensa mukaisesti.

Alueellisessa opiskeluhuoltosuunnitelmassa määritellään opiskeluhuoltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja periaatteet sekä toimet niiden toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Suunnitelmassa on myös määritelty hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien väliset yhteistyötavat opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi.

Suunnitelma perustuu oppilas- ja opiskeluhuoltolain 13 §:ssä tarkoitettuihin hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmiin. Alueelliseen suunnitelmaan kirjataan alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhuoltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muista mahdollisista tarvittavista toimenpiteistä ja suunnitelmat opiskeluhuoltopalveluiden voimavarojen kohdentamisesta. Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma liitetään lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se tarkastetaan tarvittaessa.

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma toteuttaa osaltaan Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 tavoitteita. Opiskeluhuollon toiminnassa painottuvat lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja riippuvuuksien ehkäisy, hyvinvointia tukevien elintapojen ja toimintakyvyn edistäminen, turvallisen arjen tukeminen sekä osallisuuden vahvistaminen. Opiskeluhuoltopalvelut toteuttavat näitä tavoitteita yhteisöllisen opiskeluhuollon, yksilökohtaisen opiskeluhuollon, oppimisen tuen yhteistyön ja varhaisen tuen keinoin.

Ensimmäinen suunnitelma on laadittu Etelä-Savon alueellisessa opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä, johon on kutsuttu hyvinvointialueen lisäksi kaikkien Etelä-Savon koulutuksen järjestäjien sekä opiskelijoiden ja huoltajien edustus. Pohjatyö tehtiin yhteistyöryhmästä nimettyjen henkilöiden kesken ja sitä kommentoitiin ja täydennettiin koko yhteistyöryhmässä ryhmätyömenetelmiä käyttäen. Tässä suunnitelmassa huomioidaan oppimisen tuen lainsäädäntöuudistusten toimeenpano esiopetuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa sekä neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja koskevien valtakunnallisten säädösmuutosten vaikutukset opiskeluhuollon toimintaan.

1 Koulutuksen järjestäjien opiskeluhuoltosuunnitelmat

Koulutuksen järjestäjät laativat opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman. Sen tulee sisältää opiskeluhuollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Opiskeluhuoltosuunnitelmien sisällöstä on määrätty tarkemmin Opetushallituksen antamissa opetussuunnitelmien perusteissa tai vastaavissa kansallisissa asiakirjoissa. Nämä suunnitelmat luovat pohjaa alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman tekemiseen, arviointiin ja päivittämiseen.

Hyvinvointialue toimii yhteistyössä koulutuksen järjestäjien, opiskelijoiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa osallistumalla opetussuunnitelman laatimiseen opiskeluhuollon sekä kodin ja koulun yhteistyön osalta sekä osallistumalla koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmien laatimiseen.

2 Opiskeluhuoltopalvelujen alueellisen toteutumisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet

Taulukko (1). Opiskeluhuoltopalveluiden alueellisen toteuttamisen tavoitteet

Opiskeluhuoltopalvelujen alueellisen toteutumisen tavoitteet:
Taata **yhdenvertaiset ja tasalaatuiset opiskeluhuoltopalvelut** kaikille oppilaille ja opiskelijoille heidän tarpeidensa mukaisesti.
Vahvistaa **yhteisöllistä opiskeluhuoltoa**, joka tukee koko kouluyhteisöä ennaltaehkäisevästi.
Mahdollistaa **yksilökohtainen tuki** kuraattori-, psykologipalvelujen sekä neuvolan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kautta.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Taulukko (2). Opiskeluhuoltopalveluiden alueellisen toteuttamisen keskeiset periaatteet

Opiskeluhuoltopalvelujen alueellisen toteutumisen keskeiset periaatteet:
Palvelut järjestetään **monialaisessa yhteistyössä** opetustoimen, sosiaali- ja terveystoimen sekä koulutuksen järjestäjien kanssa.
Palvelut tuotetaan **oppilaitosten tiloissa tai niiden läheisyydessä**, ja ne ovat helposti saavutettavissa.
Opiskeluhuoltopalvelut toteutetaan **lakisääteisessä ajassa**, ja koulutuksen järjestäjät tarjoavat tilat palvelujen käyttöön.
Opiskeluhuoltopalvelujen suunnittelu perustuu **alueelliseen opiskeluhuoltosuunnitelmaan**, joka hyväksytään valtuustokausittain ja liitetään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Taulukko (3). Opiskeluhuoltopalveluiden alueellisen toteuttamisen yhteistyö ja seuranta

Yhteistyö ja seuranta:
Eloisa muodostaa yhdessä kuntien ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa **alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän**, jossa on edustus oppilaista, huoltajista, opiskelijoista ja opiskeluhuoltopalveluiden työntekijöistä sekä muista yhteistyötahoista.
Ryhmä vastaa suunnitelman valmistelusta, toteutuksen seurannasta ja palvelujen kehittämisestä.

Taulukko (4.) Opiskeluhuollon alueelliset painopisteet vuosille 2026–2029

Opiskeluhuoltopalvelujen kehittämistä ohjaavat alueelliset painopisteet:
Mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja riippuvuuksien ehkäisy
Hyvinvointia tukevien elintapojen ja toimintakyvyn edistäminen
Turvallisen arjen tukeminen
Osallisuuden vahvistaminen

3 Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi

Hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjän välinen yhteistyö on keskeistä opiskeluhuollon sujuvuuden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin kannalta. Yhteistyö varmistaa, että opiskeluhuolto on toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus, jossa opiskelijoita tuetaan oppimiseen, terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

3.1 Opiskeluhuollon järjestäminen ja yhdyspinnat

Opiskeluhuollon tavoitteiden toteuttaminen edellyttää yhteistyötä opetuksen järjestäjien, opiskeluhuoltopalvelujen, sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä muiden lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevien toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehdään paikallisten tarpeiden mukaisesti esimerkiksi koulunuorisotyön, nuorisotyön, järjestöjen, seurakuntien, Ohjaamo-toiminnan sekä muiden alueellisten yhteistyöverkostojen kanssa.

Kuvio 1. Opiskeluhuollon kokonaisuus. Lähde: https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskeluhuolto

3.2 Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Alueellinen yhteistyöryhmä on koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen yhteistyöelin, joka käsittelee hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhuollon yhteistyökysymyksiä ja valmistelee alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman hyvinvointialueen aluevaltuustolle. Se myös seuraa suunnitelman toteutumista, mutta ei ohjaa varsinaisesti opiskeluhuollon kokonaisuutta. Etelä-Savon alueellisen yhteistyöryhmän toiminnasta on määritelty tässä suunnitelmassa.

3.3 Koulutuksen järjestäjien opiskeluhuollon ohjausryhmät

Etelä-Savon hyvinvointialueella toimii koulutuksen järjestäjien opiskeluhuollon ohjausryhmiä. Koulutuksen järjestäjillä voi olla myös yhteisiä ohjausryhmiä. Ryhmät ovat monialaisia eli niissä on myös opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaiset edustettuna. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti niin, että ryhmän on mahdollista toteuttaa sen lakisääteistä tehtävää. Koulutuksen järjestäjät toimivat kokoon kutsujana sekä sopivat kokousaikataulut. Kokouksista tuodaan tarvittaessa asioita alueellisen yhteistyöryhmän sihteerille vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon yhteistyöryhmään kuuluu:

- koulutuksen ja opetuksen järjestäjän tai järjestäjien edustajat,
- hyvinvointialueen opiskeluhuoltopalveluiden edustajina opiskeluhuollon esihenkilöt, jotka tarvittaessa nimeävät ryhmään muut ammattilaiset niin, että ohjausryhmässä on edustus kaikilta niiltä koulutusasteilta, joita ryhmä koskee.
- tarvittaessa mukaan kutsutaan yhteistyöverkostojen edustajia (esim. lastensuojelu, lapsiperheiden sosiaalityö, neuvola, lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut, seurakunta, Ankkuri -työryhmä, nuorisotoimi, Ohjaamo).
- opiskelijoiden ja huoltajien edustus.

Opiskeluhuollon ohjausryhmän tehtävät voivat olla yhdistettynä muun lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvän ryhmän tehtävien kanssa. Tällaisia yhdistelmiä voidaan muodostaa esim. lakisääteisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tai Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa määritellen ns. LAPE-työryhmän kanssa.

3.4 Oppilaitoskohtaiset opiskeluhuoltoryhmät

Esiopetusyksikön, koulun ja oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä tai muu tehtävään soveltuva monialainen oppilaitos/koulukohtainen ryhmä. Oppilaitoskohtaista opiskeluhuoltoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja, joka toimii kokoon kutsujana.

Esiopetuksella voi olla joko yksikkökohtaisia tai usean yksikön yhteisiä opiskeluhuoltoryhmiä tai ne voivat osallistua perusopetuksen koulun opiskeluhuoltoryhmään. Asia riippuu siitä, miten ja missä esiopetus on järjestetty. Opetushallitus on ohjeistanut tarkemmin opiskeluhuollon tehtävistä. Kokouksissa tuodaan tarvittaessa asioita alueellisen yhteistyöryhmän tietoon tai käsiteltäväksi. Asiat ilmoitetaan alueellisen yhteistyöryhmän sihteerille vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Opiskeluhuoltoryhmän kokoonpanosta, toimintatavoista ja tehtävistä päätetään paikallisesti opetussuunnitelmien perusteiden tai vastaavan Opetushallituksen määräyksen mukaan. Ryhmän kokoonpano perustuu koulutuksen järjestäjän ja opiskeluhuoltopalveluista vastaavien tahojen yhteiseen päätökseen.

Opiskeluhuoltoryhmän tehtävänä on suunnitella, toteuttaa, arvioida ja kehittää opiskeluhuollon kokonaisuutta ja erityisesti yhteisöllistä työtä. Ryhmä on kokoonpanoltaan monialainen eli ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykologi- ja kuraattoripalvelujen ammattilaisia. Koska ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisöllisyyden edistäminen, on välttämätöntä, että ryhmään kuuluvat myös oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien edustus.

Opiskeluhuoltoryhmän työskentely on yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää. Työn kohteena voi olla ryhmä, luokka tai koko yhteisö. Asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla, eikä ryhmä koskaan käsittele yksittäistä oppilasta tai opiskelijaa koskevaa asiaa.

3.5 Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan koulun tai oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta ja esteettömyyttä. Hyvinvointia edistävä yhteisöllinen opiskeluhuolto kohdistuu koko opiskeluyhteisöön. Tarvittaessa toimintaa voidaan kohdentaa tietyille vuosiluokille, opiskelijaryhmille tai opiskelun nivelvaiheisiin sekä ryhmän hyvinvointiin tai opiskelukykyyn liittyvien tunnistettujen tarpeiden perusteella.

Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö koostuu muun muassa seuraavista asioista (kuva THL.fi):

Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön sisältöalueita.

Jokaisella oppilaitoksessa työskentelevällä on velvollisuus edistää oppilaiden, opiskelijoiden ja koko koulu- ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa. Ensisijainen vastuu yhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla, erityisesti rehtorilla ja opettajilla. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteutetaan monialaisessa yhteistyössä koulutuksen järjestäjän, opiskeluhuoltopalvelujen sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia tukevien toimijoiden kanssa. Opiskeluhuoltopalvelujen työntekijät eli psykologit, kuraattorit, terveydenhoitajat ja lääkärit osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen oppilaitoskohtaisen opiskeluhuoltoryhmän lukuvuosisuunnitelman mukaisesti. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyö voi olla osa yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamista silloin, kun se kuuluu kunnan tai koulutuksen järjestäjän palveluihin. Nuorisotyö täydentää monialaista yhteistyötä nuoruuden ja nuorisotyön asiantuntijuudella sekä vahvistaa yhteyttä nuorten vapaa-aikaan.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä vastaa opiskeluhuollon kokonaisuuden suunnittelusta, kehittämisestä ja arvioinnista esiopetusyksikössä, koulussa ja oppilaitoksessa. Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimeenpano on ryhmän keskeinen tehtävä, eli vastuu siitä, että henkilöstö yhdessä opiskelijoiden ja huoltajien kanssa edistää suunnitelmallisesti yhteisön hyvinvointia.

3.6 Terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Vaikka neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa koskevan asetuksen uudistus on muuttanut tarkastusten toteuttamisen aikataulua, Etelä-Savon hyvinvointialueella monialaiset tarkastukset toteutetaan edelleen kolmen vuoden välein. Näin varmistetaan monialaisten tarkastusten säännöllinen toteutuminen sekä oppilaitosyhteisöjen hyvinvoinnin, terveellisyyden ja turvallisuuden systemaattinen seuranta.

Oppilaitosten terveellisyyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastus tehdään yhteistyössä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa (asetus 338/2011). Se on useiden eri viranomaisten vastuulla. Yhteistyö edellyttää toimivia rakenteita sekä yhteistä sopimista toimintatavoista ja vastuista. Opiskeluhuollon ohjausryhmässä sovitaan tarkastusten monialaisesta toteuttamisesta sekä keskinäisestä työn ja tehtävien jaosta eri toimijoiden kesken.

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos on määritellyt tarkastuksen toteuttamisen tavan ja asiat sekä sen ketä siihen osallistuu. Tarkastuksen ja seurannan tiedot, löydökset ja sovitut toimet dokumentoidaan tähän tarkoitukseen laadituille sähköisille lomakkeille (liite 1.) Ne kokoavat tarkastuksen sisällön yhteen oppilaitoksen näkökulmasta. Dokumentit jaetaan kaikille toimijoille. Tarkastustyöryhmän tehtävänä on raportoida keskeiset tulokset koulutuksen järjestäjän opiskeluhuollon ohjausryhmälle. Mikäli tarkastettavia kohteita on useita, voidaan raportointi tehdä lukuvuosittain. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto huolehtii tarkastusten aikataulutuksesta ja työryhmien kokoon kutsumisesta sekä asiakirjojen arkistoinnista.

3.7 Yhteistyö nivelvaiheissa – esi- ja perusopetus, toinen aste

Nivelvaiheella tarkoitetaan lapsen tai nuoren siirtymistä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, koulutusasteelta toiselle, luokka-asteelta toiselle tai koulusta toiseen kouluun. Yhteiset käytännöt nivelvaiheiden huomioimisessa mahdollistavat oppilaan tai opiskelijan koulu- ja opiskelupolun sekä oppimisen kokonaisvaltaisen seurannan. Ne tukevat oppimisen edellytysten, hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden sekä oppimisen ja opiskelun tuen tarpeiden varhaista tunnistamista ja tarvittavien tukitoimien suunnittelua ja toteuttamista.

Koulunkäynnin tai opiskelun kannalta tarpeellisen tiedon siirtäminen nivelvaiheissa on tärkeää, jotta pystytään huomioimaan oppilaan/opiskelijan vahvuudet ja tuen tarpeet alusta asti. Opiskeluhuollon järjestämiseksi keskeistä on koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen välisen tiedon luovutuksen toteuttaminen säädösten mukaisesti ja sujuvasti.

Koulutuksen järjestäjän tiedonsiirto- ja yhteistyövelvoitteet nivelvaiheessa

Kouluilla on velvollisuus siirtää opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toiselle opetuksen järjestäjälle tai toisen asteen koulutuksen järjestäjälle salassapidon estämättä tai

viipymättä. Lisäksi voidaan siirtää oppilaan, opiskelijan tai huoltajan suostumuksella myös muita tietoja, mikäli se katsotaan opetuksen järjestämisen kannalta tarpeelliseksi.

Opiskeluhuoltorekisteriin sisältyvistä tiedoista ja niiden luovuttamisesta säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa. Koulutuksen järjestäjä voi siirtää opiskeluhuoltorekisterin tietoja toiselle koulutuksen järjestäjälle vain oppilaan, opiskelijan tai huoltajan suostumuksella noudattaen oppilas- ja opiskelijahuoltolain määräyksiä.

Opiskeluhuoltolain 23§ 3 mom mukaan jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan taikka, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta.

Opiskeluhuoltopalveluiden tiedonsiirto nivelvaiheissa

Asiakkaiden eri rekistereissä olevia salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa opiskeluhuoltopalvelujen välillä ainoastaan lakiin perustuen tai asiakkaan/huoltajan suostumuksella. Linkki suostumuslomakkeeseen liitteenä 1.

Tiedonsiirto ja tiedonvaihto-oikeus

Opiskeluhuoltolain (1287/2013) 23§ 2 mom mukaan opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

- Opiskeluhuollon monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö kirjaa oppilaan/opiskelijan opiskeluhuollon järjestämisen ja toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot opiskeluhuoltokertomukseen. Rekisterinpitäjänä on koulutuksen järjestäjä.
- Opiskeluhuoltoa toteuttavat terveydenhuollon ammattihenkilöt kirjaavat opiskelijan yksilökohtaista työtä koskevat tiedot potilasasiakirjoihin. Rekisterinpitäjä on hyvinvointialue.
- Opiskeluhuoltoa toteuttavat kuraattorit kirjaavat opiskelijan yksilökohtaista työtä koskevat tiedot sosiaalihuollon asiakirjoihin. Rekisterinpitäjä on hyvinvointialue.

3.8 Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäisille opiskelijoille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa. Monialainen oppilas/opiskelijakohtainen asiantuntijaryhmä kootaan tarvittaessa oppilaan tai opiskelijan tilanteen arvioimiseksi sekä tarvittavien tukitoimien suunnittelemiseksi oppilaan/opiskelijan suostumuksen mukaisesti.

Opiskelija ja huoltajat ovat vahvasti osallisina yksilökohtaisessa opiskeluhuoltotyössä, ja heillä on oikeus vaikuttaa siihen läsnäolijoihin. Opettajan näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä. Lisäksi monialaiseen työryhmään kutsutaan tarvittaessa myös muita sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia (esimerkiksi kutsutaan mielenterveys- ja päihdepalvelujen työntekijä/asiantuntija arvioimaan kyseisten palvelujen tarvetta).

3.8.1 Kouluterveydenhuollon yksilökohtaiset tehtävät

Kouluterveydenhuollon yksilökohtaisiin tehtäviin sisältyvät oppilaan terveydentilan seuraaminen ja edistäminen, jotka toteutetaan terveystarkastusten sekä terveysneuvonnan ja ohjauksen keinoin. Esiopetuksessa lasten määräaikaiset terveystarkastukset toteutetaan neuvolapalveluissa neuvola-asetuksen mukaisesti. Neuvolan terveydenhoitaja toimii esiopetuksen opiskeluhuollon keskeisenä terveydenhuollon yhteistyötahona ja osallistuu tarvittaessa monialaiseen yhteistyöhön.

Tuen tarve pyritään tunnistamaan varhain ja tarvittaessa ohjataan tarpeen mukaisiin palveluihin. Vanhempien kasvatustehtävän tukeminen on yksi neuvola- ja kouluterveydenhuollon keskeisistä tehtävistä. Aikuisperuskoulun oppilaat kuuluvat kouluterveydenhuollon piiriin.

3.8.2 Opiskeluterveydenhuollon yksilökohtaiset tehtävät

Opiskeluterveydenhuollon yksilökohtaisiin tehtäviin sisältyvät opiskelijan terveydentilan seuraaminen ja edistäminen sekä tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen järjestäminen.
Lisäksi opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen järjestäminen mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen sekä suun terveydenhuolto.

Opiskeluterveydenhuollon terveystarkastukset toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön ja valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Syksystä 2026 alkaen toisen asteen opinnot aloittavat opiskelijat täyttävät opintojen alussa digitaalisen terveyskyselyn, jonka perusteella arvioidaan terveystarkastuksen ajankohta ja tuen tarve. Terveydenhoitajan ja lääkärin terveystarkastukset kuuluvat edelleen kaikille oppivelvollisuusikäisille opiskelijoille, ja ne toteutetaan viimeistään sinä vuonna, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Mikäli terveyskyselyn tai muun arvion perusteella ilmenee tuen tai terveystarkastuksen tarvetta, tarkastus järjestetään jo opintojen alkuvaiheessa.

Vuodesta 2027 alkaen opiskeluterveydenhuollon lääkärintarkastukseen sisältyy myös kutsuntojen ennakkoterveystarkastus. Aikuisopiskelijoiden terveystarkastusten tarve arvioidaan erillisen digitaalisen terveyskyselyn sekä yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

3.8.3 Kuraattorin ja psykologin palvelut

Opiskeluhuollon kuraattorin ja psykologin palveluilla edistetään oppimista, hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia. Opiskelijan perheen ja muiden läheisten kanssa tehdään yhteistyötä. Opiskelijalla on mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt.

Opiskeluhuollon kuraattori tarjoaa ohjausta ja tukea erityisesti perhetilanteeseen, vuorovaikutukseen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä asioissa. Psykologin yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävät liittyvät muun muassa opiskelijan yksilölliseen oppimiseen, mielenterveyden edistämiseen ja tukemiseen sekä psykologiseen arviointiin.

3.8.4 Opiskeluhuoltopalveluiden rooli pedagogisessa tuessa

Oppimisen ja opiskelun tuen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten oikeutta varhaiseen, oikea-aikaiseen ja tarpeenmukaiseen tukeen. Tuessa korostuvat oppimisympäristössä toteutettavat tukitoimet, varhainen tunnistaminen sekä monialainen yhteistyö.

Opiskeluhuoltopalvelut osallistuvat tuen toteuttamiseen erityisesti yhteisöllisen opiskeluhuollon, monialaisen yhteistyön, konsultoinnin sekä hyvinvointiin liittyvän asiantuntijatuen kautta.

Opiskeluhuoltopalvelut eivät vastaa pedagogisten päätösten tekemisestä, mutta niiden asiantuntemusta hyödynnetään tuen tarpeiden tunnistamisessa, arvioinnissa sekä tarkoituksenmukaisten tukitoimien suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyössä koulutuksen järjestäjän kanssa.

3.8.5 Opiskeluhuoltopalveluiden rooli muissa tilanteissa

Opiskeluhuoltopalvelut osallistuvat opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn tukemiseen myös yksilökohtaisen opiskeluhuollon sekä yhteisöllisen opiskeluhuollon ulkopuolisissa tilanteissa, joissa oppilaitoksen toimintaa ohjaava lainsäädäntö tai viranomaismääräykset edellyttävät monialaista yhteistyötä.

Opetushallituksen eri koulutusasteille kohdennetuissa määräyksissä on kohtia, joissa koulun henkilöstöä velvoitetaan ottamaan opiskeluhuoltopalvelut mukaan tietyn tilanteen arviointiin, selvittämiseen ja jälkihoitoon. Tällaisia ovat esimerkiksi tietyt kurinpitomenettelytilanteet.

3.9 Opiskeluhuoltopalveluiden rooli oppimisen tuessa

Oppimisen tuesta säädetään perusopetuslaissa, lukiolaissa ja laissa ammatillisesta koulutuksesta. Opetushallitus määrää tuen toteuttamisesta opetussuunnitelmien perusteissa sekä muissa valtakunnallisissa ohjausasiakirjoissa. Niiden mukaan oppimisen tukea voidaan suunnitella ja arvioida myös monialaisesti yhdessä opiskeluhuoltopalvelujen tai muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Esiopetuksen lapsi voi saada myös täydentävää varhaiskasvatusta, jolloin lapsella on oikeus myös varhaiskasvatussuunnitelman mukaiseen lapsen tukeen.

Oppimisen ja opiskelun tuen tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten oikeutta varhaiseen, oikea-aikaiseen ja tarpeenmukaiseen tukeen. Tuessa korostuvat oppimisympäristössä toteutettavat tukitoimet, varhainen tunnistaminen sekä monialainen yhteistyö.

Opiskeluhuoltopalvelut osallistuvat oppimisen ja opiskelun tuen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Niiden tehtävänä on tukea lasten ja nuorten terveyttä, toimintakykyä, hyvinvointia ja

oppimisen edellytyksiä esimerkiksi psykologisten ja lääketieteellisten arvioiden, konsultoinnin sekä tarvittaessa muihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ohjaamisen keinoin. Lisäksi opiskeluhuoltopalvelujen asiantuntemusta hyödynnetään yhteisöllisen opiskeluhuollon toimenpiteissä oppimisen tukena. Opiskeluhuoltopalvelut eivät vastaa pedagogisten päätösten tekemisestä, mutta niiden asiantuntemusta hyödynnetään tuen tarpeiden tunnistamisessa ja arvioinnissa sekä tarkoituksenmukaisten tukitoimien suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyössä koulutuksen järjestäjän kanssa.

4 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista

Koulutuksen järjestäjän tulee opiskeluhuoltosuunnitelmissaan tehdä arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhuoltopalveluista (koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Arviossa huomioidaan yksilökohtaisen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit.

Opiskeluhuollon palvelutarvetta arvioidaan vuosittain oppilas- ja opiskelijamäärien, lakisääteisten henkilöstömitoitusten, palvelujen käytöstä saatavan tiedon, hyvinvointi-indikaattoreiden sekä koulutuksen järjestäjiltä saatavien ennakointitietojen perusteella. Oppilas- ja opiskelijamäärät muodostavat opiskeluhuoltopalvelujen resurssien suunnittelun ja kohdentamisen ensisijaisen perustan.

Koulutuksen järjestäjiltä kerätään vuosittain keväällä tiedot seuraavan lukuvuoden oppilas- ja opiskelijaennusteista. Lisäksi voidaan kerätä tietoja opiskeluhuollon palvelutarpeeseen vaikuttavista tekijöistä, joita huomioidaan resurssien kohdentamisessa mahdollisuuksien mukaan. Kerättyjä tietoja hyödynnetään alueellisen tilannekuvan muodostamisessa sekä opiskeluhuoltopalvelujen suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa. Syksyllä opiskelijamäärät tarkistetaan niiden oppilaitosten osalta, joissa opiskelijamäärät voivat muuttua merkittävästi esimerkiksi jatkuvan haun seurauksena. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta koulutuksen järjestäjä ilmoittaa opiskeluhuoltopalveluille oppilas- tai opiskelijamäärissä tapahtuvista merkittävistä muutoksista. Hyvinvointialue ohjeistaa koulutuksen järjestäjiä, kouluja ja oppilaitoksia vuosittain tiedonkeruun tavoista ja tarkemmasta aikataulusta. Näiden tietojen perusteella hyvinvointialue arvioi opiskeluhuoltopalvelujen kokonaistarvetta ja kohdentaa käytettävissä olevia resursseja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Opiskeluhuoltopalvelujen yhteystiedot julkaistaan Etelä-Savon hyvinvointialueen verkkosivuilla. Koulujen ja oppilaitosten opiskeluhuoltopalveluja koskevat tiedot ylläpidetään lisäksi Palvelutietovarannossa (PTV), jonka kautta tiedot välittyvät valtakunnallisiin palvelukanaviin. Koulutuksen järjestäjät ja hyvinvointialue huolehtivat yhteistyössä siitä, että

opiskeluhuoltopalvelujen yhteystiedot ovat ajantasaiset ja opiskelijoiden, huoltajien sekä yhteistyökumppaneiden helposti saatavilla.

4.1 Opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstömitoitukset

Opiskeluhuoltopalvelujen resurssien mitoituksen perustana ovat psykologeja ja kuraattoreita koskevat lakisääteiset henkilöstömitoitukset sekä terveydenhoitajia ja lääkäreitä koskevat valtakunnalliset mitoitussuositukset. Käytössä olevat mitoitukset on kuvattu taulukossa 2.

Taulukko 2. Lakisääteiset tai suositellut mitoitukset ammattiryhmittäin

Ammattiryhmä	mitoitus (oppilasta tai opiskelijaa per ammattilainen)
Psykologi	780
Kuraattori	670
Terveydenhoitaja/ kouluterveydenhuolto Terveydenhoitaja/ opiskeluterveydenhuolto	460 (suositus) 570 (suositus)
Lääkäri Lääkäri (opiskeluterveydenhuolto)	2100 (suositus) 1800 (suositus)

4.2 Oppimisen ja opiskelun tuen uudistukset

Oppimisen ja opiskelun tuen uudistukset ovat tulleet voimaan esi- ja perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa 1.8.2025 sekä ammatillisessa koulutuksessa 1.8.2026. Uudistuksilla vahvistetaan lasten ja nuorten oikeutta varhaiseen, oikea-aikaiseen ja tarpeenmukaiseen tukeen sekä mahdollistetaan tuen saaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Uudistuksissa korostuvat oppimisympäristössä toteutettavat tukitoimet, varhainen tunnistaminen sekä monialainen yhteistyö. Opiskeluhuoltopalvelut tukevat uudistusten toimeenpanoa omalla asiantuntemuksellaan osallistumalla yhteisölliseen opiskeluhuoltoon, monialaiseen yhteistyöhön, konsultatiiviseen yhteistyöhön sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja tuen tarpeiden arviointiin. Oppimisen ja opiskelun tuen tarpeet huomioidaan osana opiskeluhuoltopalvelujen resurssien suunnittelua ja kohdentamista.

Esiopetus

Oppimisen tuen uudistuksen mukaisesti opiskeluhuoltopalvelut osallistuvat tarpeen mukaan lapsen tuen tarpeen arviointiin sekä tukitoimien suunnitteluun yhteistyössä esiopetuksen henkilöstön ja huoltajien kanssa. Opiskeluhuoltopalvelut toimivat asiantuntijoina yhteisöllisessä opiskeluhuollossa ja monialaisessa yhteistyössä sekä tukevat lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen edellytyksiä.

Perusopetus

Perusopetuksessa tuki toteutuu ensisijaisesti ryhmäkohtaisina tukitoimina. Mikäli ryhmäkohtaiset tukitoimet eivät ole riittäviä, oppilaalle voidaan järjestää oppilaskohtaisia tukitoimia hänen tarpeidensa mukaisesti. Opiskeluhuoltopalvelut osallistuvat tuen toteuttamiseen erityisesti monialaisen yhteistyön, yhteisöllisen opiskeluhuollon sekä konsultatiivisen asiantuntijatyön kautta silloin, kun oppilaan hyvinvointi, toimintakyky tai koulunkäyntiin liittyvät tekijät vaikuttavat tuen tarpeeseen.

Etelä-Savossa on laadittu yhdessä hyvinvointialueen kanssa tarkennukset eli tekstit paikallisiin opetussuunnitelmiin opiskeluhuoltopalveluiden roolista ja toimitettu ne kaikille Etelä-Savon kunnille hyödynnettäväksi. 1.8.2025 voimaan tulleet paikallisten opetussuunnitelmien yhdessä laaditut tekstit koskevat sekä perusopetuksen opetussuunnitelman alalukua 7 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki että lukua 5 Oppimista ja hyvinvointi edistävä koulutyön järjestäminen.

Toinen aste
Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelun tuen uudistuksissa korostuvat opiskelijan oikeus oikea-aikaiseen tukeen sekä opiskelun esteiden varhainen tunnistaminen. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijan tuki muodostuu oppimisen tuesta ja erityisestä tuesta. Opiskeluhuoltopalvelut tukevat opiskelijan hyvinvointia, toimintakykyä ja opiskelukykyä sekä osallistuvat tarvittaessa tuen tarpeiden tunnistamiseen ja monialaiseen yhteistyöhön yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön kanssa.

5 Toimintaohjelma lasten ja nuorten suun terveydenhuollossa

Etelä-Savon hyvinvointialueen suun terveydenhuollossa lasten ja nuorten ehkäisevät palvelut toteutetaan voimassa olevan neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa sekä lasten ja nuorten ehkäisevää suun terveydenhuoltoa koskevan lainsäädännön mukaisesti. Palvelut perustuvat yksilölliseen palvelutarpeen arviointiin, terveyden edistämiseen sekä riskiperusteiseen seurantaan.

Etelä-Savon hyvinvointialueen suun terveydenhuollossa järjestetään määräaikaisia terveystarkastuksia neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon asetuksen 93/2026 mukaisesti.

Lisäksi järjestetään yksilöllisestä tarpeesta johtuvia terveystarkastuksia potilaalle tehdyn hoitosuunnitelman mukaan, jolloin tarkastuksen suorittaa joko hammaslääkäri tai suuhygienisti. Mahdollisuuksien mukaan pyritään selvittämään määräaikaisista terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarve. Tarvittaessa ollaan yhteydessä huoltajiin.

Suun terveystarkastuksen voi tehdä hammaslääkäri, suuhygienisti tai hammashoitaja.

Lapset ja nuoret kutsutaan tai ohjataan varaamaan aika suunterveystarkastuksiin:

- seitsemän-, yhdeksän-, kahdentoista- ja viidentoista vuoden iässä

Kouluikäisten terveystarkastuksia tekevät pääsääntöisesti suuhygienistit. Viidentoista vuoden iässä tarkastuksen tekee hammaslääkäri, muut ikäluokat ohjataan tarvittaessa hammaslääkärin vastaanotolle. Lisäksi tehdään erikoisalakohtaisia suun tutkimuksia esimerkiksi oikomishoidon tarpeen osalta.

Suun terveystarkastuksissa selvitetään purentaelimen kehitys, suun terveydentila ja hoidon tarve sekä tehdään henkilökohtainen terveys- ja/tai hoitosuunnitelma. Lapselle, jolla on erityinen riski sairastua suusairauksiin, tarjotaan tehostettua ehkäisevää suun terveydenhuoltoa ja suunnitellaan yksilöllisesti määritellyt terveystarkastukset.

6 Opiskeluhuoltopalveluiden toimitilat

Henkilöstön työtiloista ja niiden käytöstä sovitaan yhteistyössä koulutuksenjärjestäjän ja Eloisan esihenkilöiden kanssa. Opiskeluhuollon palvelujen on oltava oppilaille ja opiskelijoille helposti saavutettavissa. Mikäli oppilaitoksessa ei ole tiloja opiskeluhuollon palveluille, palvelut on järjestettävä oppilaitoksen välittömässä läheisyydessä. Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus tarjota opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseksi tarkoitukseen soveltuvat tilat hyvinvointialueen opiskeluhuoltohenkilöstön käyttöön. Hyvinvointialue maksaa tilojen käytöstä koulutuksen järjestäjälle. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 9 § sekä hallituksen esitys 19/2022).

Suun terveydenhuollon toiminta järjestetään alueen hammashoitoloissa ja Hirvensalmen, Mikkelin, Pertunmaan, Pieksämäen sekä Savonlinnan alueella seitsemän-, yhdeksän ja kaksitoistavuotiaiden tarkastukset tehdään liikkuvan hoitoyksikön eli pop up-yksikön avulla koulujen tiloissa.

7 Opiskeluhuoltosuunnitelman toteuttaminen, seuranta ja arviointi

Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumista seurataan osana Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 tavoitteiden toteutumista. Seurannassa arvioidaan opiskeluhuollon vaikutuksia erityisesti seuraaviin kokonaisuuksiin:

- mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja riippuvuuksien ehkäisy
- hyvinvointia tukevien elintapojen ja toimintakyvyn edistäminen
- turvallisen arjen tukeminen

- osallisuuden vahvistaminen

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä vastaa suunnitelman seurannasta ja arvioinnista. Yhteistyöryhmä kokoontuu vähintään kolme kertaa vuodessa. Kokouksissa seurataan tavoitteiden toteutumista, arvioidaan opiskeluhuollon ajankohtaista tilannetta sekä ohjataan opiskeluhuoltopalvelujen kehittämistä. Kokousten tavoitteet, keskeiset käsiteltävät asiat ja aikataulu on kuvattu jäljempänä.

Opiskeluhuollon työryhmien käsiteltäväksi tai alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän arvioitavaksi esitettävät asiat toimitetaan yhteistyöryhmän sihteerille viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta.

7.1 Alueellisen yhteistyöryhmän kokoukset

Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän kokousten tarkoituksena on muodostaa yhteinen tilannekuva Etelä-Savon lasten, nuorten ja opiskelijoiden hyvinvoinnista, oppimisen ja opiskelun tuen tarpeista sekä opiskeluhuollon palveluiden toimivuudesta ja riittävyydestä. Kokouksissa tarkastellaan opetuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen ajankohtaisia asioita, seurataan ja arvioidaan alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumista sekä sovitaan tarvittavista yhteisistä toimenpiteistä. Yhteistyöryhmä voi kutsua kokouksiinsa asiantuntijoita käsiteltävien asioiden mukaan. Asiantuntijoina voivat toimia esimerkiksi nuorisotyön, järjestöjen tai muiden lasten ja nuorten hyvinvointia tukevien palvelujen edustajat. Tarkemmat kokouskohtaiset tehtävät ja aikataulut on kuvattu liitteessä 2.

Syys–lokakuu

Tavoitteena on muodostaa yhteinen tilannekuva alkaneen lukuvuoden opiskeluhuollosta, oppimisen ja opiskelun tuen tilanteesta sekä opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttavista ajankohtaisista ilmiöistä sekä arvioida tulevan toimintakauden keskeisiä tarpeita, haasteita ja kehittämiskohteita.

Keskeiset käsiteltävät asiat

- opiskeluhuollon palveluiden ajankohtainen tilanne
- opetuksen järjestäjien ajankohtaiset asiat sekä oppimisen ja opiskelun tuen tilannekuva
- yhteistyöryhmien ja verkostojen esille nostamat asiat
- toimintakauden painopisteet, seuranta ja varautuminen

Tammikuu

Tavoitteena on arvioida syyslukukauden toteutumista sekä muodostaa yhteinen näkemys kevätlukukauden tilanteesta ja mahdollisista toimenpidetarpeista.

Keskeiset käsiteltävät asiat

- syyslukukauden arviointi ja seurantaraportit
- opiskeluhuollon palveluiden ajankohtainen tilanne
- oppilaitoksista esille nousseet hyvinvointiin, oppimiseen ja opiskelun tukeen liittyvät ilmiöt
- tulevan lukukauden keskeiset tarpeet ja varautuminen

Kesäkuu

Tavoitteena on arvioida kuluneen lukuvuoden toteutumista sekä tunnistaa seuraavan lukuvuoden valmistelua edellyttävät asiat.

Keskeiset käsiteltävät asiat

- lukuvuoden seuranta- ja arviointitiedot
- opiskeluhuollon palveluiden toteutuminen ja kehittämistarpeet
- oppilaitosten ja opiskeluhuollon yhteisen yhteistyön arviointi
- alustava arvio seuraavan lukuvuoden opiskeluhuollon, hyvinvoinnin sekä oppimisen ja opiskelun tuen tarpeista ja niihin varautumisesta

7.2 Suunnitelman seuranta ja arviointi

Seurannassa hyödynnetään kouluterveyskyselyn tuloksia, opiskeluhuoltopalvelujen saatavuustietoja, lakisääteisten määräaikojen toteutumista, yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutumista sekä lasten, nuorten ja huoltajien kokemustietoa. Lisäksi suunnitelman arvioinnissa hyödynnetään opiskeluhuollon kannalta keskeisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) indikaattoreita. Näitä tarkastellaan osana Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä Etelä-Savon alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumisen arviointia. Näin varmistetaan opiskeluhuollon seurannan kytkeytyminen osaksi laajempaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta.

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Liitteet

Liite 1.

Terveellinen-, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos - opas Ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/69571789-4215-46d9-85d4-526076317428/content

Lomakkeet terveellisyyden-, turvallisuuden ja hyvinvoinnin monialaiseen tarkastamiseen yhteenveto- ja seurantalomakkeet https://thl.fi/ohjeita-ammattilaisille/opiskeluhuollon-lomakkeet-ja-niiden-kaytto

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Liite 2.

Opiskeluhuollon alueellisen yhteistyöryhmän vuosikello

Kuukausi	Tapahtuma/tehtävä	Vastuuhenkilö/järjestäjä	Huomioitavaa
Elo- / Syyskuu Valmistelu alueellisen yhteistyöryhmän kokoukseen	Oppilaitoksilta, joissa on jatkuvan haun opiskelijoita, pyydetään tarkennetut arviot opiskelijamääristä sekä opiskeluhuollon palvelutarpeisiin vaikuttavista muutoksista.	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut	Oppilaitokset voivat ilmoittaa olennaiset muutokset myös kesken lukuvuoden
	Keväällä kerättyjen opiskelijamäärä- sekä opiskeluhuollon palvelutarpeita koskevien ennakointitietojen päivittäminen tarvittaessa	Opetuksen järjestäjät	Mikäli oppilas- tai opiskelijamäärissä on tapahtunut huomattava muutos, ilmoitetaan päivitetyt tiedot opiskeluhuoltopalveluiden sihteerille
	Alkavan lukuvuoden alueellisen tilannekuvan laatiminen	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut ja opetuksen järjestäjät	
Syys- /Lokakuu **Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän kokous**	Käsiteltävät asiat • Opiskeluhuollon palveluiden ajankohtainen tilanne • Opetuksen järjestäjien ajankohtaiset asiat, oppimisen ja opiskelun tuen tilanne sekä opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvät ajankohtaiset ilmiöt • Yhteistyöryhmien ja verkostojen esille nostamat asiat • Toimintakauden painopisteet, seuranta ja varautuminen	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut kutsuvat alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän koolle	Asialistalle toimitettavat asiat 2vkoa ennen kokousta sihteerille
Marras- /Joulukuu Valmistelu alueellisen yhteistyöryhmän kokoukseen	• Syyslukukauden alueellisen tilannekuvan laatiminen ja kevätlukukauden ennakointi • Opetuksen järjestäjien ja opiskeluhuoltopalveluiden esille nostamien ajankohtaisten ilmiöiden koonti	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut ja opetuksen järjestäjät	
Tammikuu **Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän kokous**	Käsiteltävät asiat • Syyslukukauden arviointi ja seurantaraportit • Opiskeluhuollon palveluiden ajankohtainen tilanne • Oppilaitoksista esille nousseet hyvinvointiin, oppimiseen ja opiskelun tukeen liittyvät ilmiöt • Tulevan lukukauden keskeiset tarpeet ja varautuminen	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut kutsuvat alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän koolle	Asialistalle toimitettavat asiat 2vkoa ennen kokousta sihteerille
Huhti- /Toukokuu Valmistelu alueellisen yhteistyöryhmän kokoukseen	• Ennakointikysely kaikille alueen opetuksen järjestäjille (opiskelijamäärät, oppimisen ja opiskelun tuen tarpeet sekä opiskeluhuollon palvelutarpeet) • Lukuvuoden alueellisen tilannekuvan laatiminen • Seuraavaa lukuvuotta koskevien ennakointitietojen kokoaminen	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut ja opetuksen järjestäjät Eloisan opiskeluhuoltopalvelut lähettävät ennakointikyselyn opetuksen järjestäjille	Ennakointikyselyn perusteella laaditaan opiskeluhuoltopalveluiden resurssisuunnitelma seuraavaa lukuvuotta varten

Kesäkuu **Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän kokous**	Käsiteltävät asiat • lukuvuoden seuranta- ja arviointitiedot • opiskeluhuollon palveluiden toteutuminen ja arviointi • oppimisen ja opiskelun tuen ajankohtaiset havainnot • yhteistyön toimivuuden arviointi • alustava arvio seuraavan lukuvuoden tarpeista ja varautumisesta	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut kutsuvat alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän koolle	Asialistalle toimitettavat asiat 2vkoa ennen kokousta sihteerille Koulutussuunnitelmista ilmenneet arviot
Seuraavan lukuvuoden valmistelu	Opetuksen/ koulutuksen järjestäjä kohtaisten opiskeluhuoltosuunnitelmien toimittaminen opiskeluhuollon esihenkilöille	Opetuksen/ koulutuksen järjestäjät	
	Yhteenveto seuraavan lukuvuoden opiskeluhuoltopalveluiden tarpeista hyvinvointialueella	Opetuksen/ koulutuksen järjestäjät	
	Opiskeluhuoltohenkilöstön alustavan sijoittumissuunnitelman laatiminen oppilaitoksiin	Eloisan opiskeluhuoltopalvelut	

Etelä-Savon hyvinvointialue ELOISA

Lähteet

Etelä-Savon alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026–2029
https://eloisa.ims.fi/spring/public/8ca1a280-a464-44a1-9dae-2a0e7387f4a2/fi

Etelä-Savon alueellinen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029
https://eloisa.ims.fi/spring/public/b3cb6028-f62a-4d31-8e30-dfa35c02f118/fi

Hallituksen esitys 19/2022
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_19+2022.aspx

Hyte-kerroin hyvinvointialueille https://thl.fi/ohjeita-ammattilaisille/hyte-kerroin-hyvinvointialueille

Suunnitelmaa ohjaavat lait ja asetukset:

• Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 (Finlex)

• Terveydenhuoltolaki 1326/2010 (Finlex)

• Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta 93/2026 (Finlex)

• Perusopetuslaki 628/1998 (Finlex)

• Lukiolaki 714/2018 (Finlex)

• Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) (Opetushallitus)

• Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) (Opetushallitus)

• Ammatillisten perustutkintojen perusteet (Opetushallitus)

• Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019 (Opetushallitus)

• Lastensuojelu laki 417/2007 (Finlex)

• Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992 (Finlex)

• Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 (Finlex)

• Tietosuojalaki 1050/2018 (Finlex)

Opetushallitus, opiskeluhuolto https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskeluhuolto

Opiskeluterveydenhuollon opas 2021
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/60f3a931-0155-4890-a1d5-ed5dfab6fc1a/content

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos - opiskeluhuoltopalvelujen järjestäminen https://thl.fi/ohjeita-ammattilaisille/opiskeluhuoltopalvelujen-jarjestaminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos - Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuositukset 2023 https://www.julkari.fi/items/44268c02-e266-43e8-8663-952afda199b1

Terveellinen-, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos - opas Ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen https://www.julkari.fi/server/api/core/bitstreams/69571789-4215-46d9-85d4-526076317428/content